

HRVATSKI SABOR

4027

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 5. prosinca 2008. godine.

Klasa: 011-01/08-01/172

Urbroj: 71-05-03/1-08-2

Zagreb, 12. prosinca 2008.

Predsjednik
Republike
Hrvatske
**Stjepan
Mesić**, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

Članak 1.

U Zakonu o javnim cestama (»Narodne novine«, br. 180/04., 82/06. i 138/06.) u članku 1. riječ: »položaj« zamjenjuje se riječju: »status«.

Članak 2.

U članku 4. dodaje se stavak 2. koji glasi:

»(2) Autoceste i državne ceste zajedno čine jedinstvenu mrežu cesta.«

Članak 3.

Iza članka 6. dodaju se članci 6.a i 6.b i naslovi iznad njih koji glase:

»Cestarina

Članak 6.a

(1) Visina cestarina određuje se prema:

- skupini vozila cjenovnog razreda i udaljenosti koju vozilo koristi na autocesti i cestovnom objektu s naplatom cestarine,
- skupini vozila koja se određuje sukladno broju osovina i/ili dimenziji i/ili težini i/ili vrsti vozila koja je naznačena u knjižici vozila,
- aktu ministra kojim se određuje skupina vozila,
- načelu nediskriminacije za sve kategorije vozila u vlasništvu svih pravnih i fizičkih osoba koje su korisnici autoceste i cestovnih objekata s naplatom cestarine,
- proračunatoj prosječnoj cestarini koja je razmjerna troškovima izgradnje, održavanja, upravljanja i razvoja infrastrukture, a iskazana je kao ukupan prihod od cestarina u određenom vremenskom razdoblju podijeljen s brojem prevaljenih kilometara svih vozila koja su platila cestarinu na određenoj mreži autocesta,
- tarifnom modelu koji će regulirati ponudu vozila na autocestama i cestovnim objektima s naplatom tako da niti jedna cestarina cjenovnog razreda ne premašuje više od 100% cestarinu koja se zaračunava tijekom najjeftinijeg dijela dana, vrste dana ili dobi godine svim korisnicima autocesta i cestovnih objekata s naplatom uz uvjet da se takvim tarifnim modelom ne zadire u proračunatu prosječnu cestarinu,
- ekološkoj skupini vozila najveće dopuštene mase preko 3500 kg sukladno EURO emisijskom razredu, na način da se za navedena vozila obračunava niža cestarina od istovjetnih vozila koja ne zadovoljavaju najstrože standarde emisije ispušnih plinova uz uvjet da se ne zadire u proračunatu prosječnu cestarinu,
- stimulativnim modelima plaćanja cestarine koji za vozila najveće dopuštene mase preko 3500 kg ne smiju biti veći od 13%, a obračunavaju se prema trenutačno primjenjivom tarifnom modelu za plaćanje cestarine, a dostupni su svim pravnim i fizičkim osobama korisnicima autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine uz uvjet da se takvim stimulativnim modelima ne zadire u proračunatu prosječnu cestarinu.

(2) Cestarina i korisničke pristojbe naplaćivat će se i nadzirati naplata na način da se što manje utječe na protočnost prometa, bez stavljanja u nepovoljniji položaj neredovitih korisnika cestovne mreže.

(3) Republika Hrvatska će od dana pristupanja u Europsku uniju obavještavati Europsku komisiju o odobrenim stimulativnim modelima plaćanja cestarine koji uključuju popuste, radi utvrđivanja njihove usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Interoperabilnost sustava za naplatu cestarine

Članak 6.b

(1) Elektronički sustavi za naplatu cestarine moraju omogućavati naplaćivanje cestarine korištenjem najmanje jedne od sljedećih tehnologija na kojima se temelji europska elektronička naplata cestarine: satelitskog određivanja položaja vozila, mobilne komunikacije uporabom standarda GSM-GPRS (referencija na GSM TS 03.60/23.060) i mikrovalne tehnologije na frekvenciji 5,8 Ghz.

(2) Hrvatske autoceste d.o.o., odnosno korisnik koncesije dužni su s drugim upraviteljima u Europskoj uniji (i unutar Republike Hrvatske) sklopiti ugovor ili na drugi način osigurati da korisnik (naručitelj) europske elektroničke naplate cestarine može tu uslugu koristiti u svim državama članicama Europske unije (i unutar Republike Hrvatske) (najmanje prilikom korištenja autoceste) prilikom europske naplate cestarine.

(3) Odredbe ovoga članka ne primjenjuje se na:

- sustave naplate cestarine koji nemaju tehnologiju europske elektroničke naplate cestarine,
- elektroničke sustave cestarine kod kojih nije potrebno namještanje opreme u vozila,
- male, isključivo lokalne sustave za naplatu cestarine, za koje bi troškovi usklađivanja s europskom elektroničkom naplatom cestarine bili nerazmjerni s koristima od takve naplate.«

Članak 4.

U članku 16. stavku 1. iza riječi: »autocesta« stavlja se zarez i briše se slovo: »i«, a iza riječi: »državnih cesta« dodaju se riječi: »i građevine iz članka 3. stavka 1. podstavka 6. ovoga Zakona.«

Članak 5.

U članku 22. podstavku 3. iza riječi: »stanju« dodaje se slovo: »i«.

Članak 6.

U članku 29. stavku 7. riječ: »inspekcije« zamjenjuje se riječju: »inspekciju«.

U stavku 8. riječ: »izdavanja« zamjenjuje se riječju: »izdavanje«.

Članak 7.

Iza članka 31. dodaje se članak 31.a koji glasi:

"Članak 31.a

Prilikom obavljanja kontrole vozila iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona te kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na cestama, utvrđene posebnim propisom, mora biti unaprijed obaviješten predstavnik pravne osobe koja upravlja javnom cestom na kojoj se obavlja kontrola. Predstavnik pravne osobe može biti nazočan kontroli.«

Članak 8.

Naslov iznad članka 32. mijenja se i glasi: »Naknada štete«.

Članak 32. mijenja se i glasi:

»Pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije djelatnosti dolazi do oštećenja javne ceste dužne su naknaditi štetu prema općim pravilima obveznog prava.«

Članak 9.

U članku 34. stavku 1. iza riječi: »državnu« dodaju se riječi: »i županijsku«, a iza riječi: »Hrvatske ceste d.o.o.« dodaju se riječi: »i županijska uprava za ceste«.

Članak 10.

U članku 35. stavku 1. iza riječi: »državnu« dodaju se riječi: »i županijsku«.

Članak 11.

U članku 42. stavku 1. umjesto točke stavlja se zarez i dodaju se riječi: »osim na odmorištima autocesta i to na način da se ne ugrožava sigurnost prometa na autocesti.«.

Članak 12.

Iza članka 45. dodaju se članci 45.a, 45.b, 45.c, 45.d, 45.e i naslovi iznad njih koji glase:

»Minimalni sigurnosni zahtjevi za tunele

Članak 45.a

(1) Minimalni sigurnosni zahtjevi za tunele primjenjuju se na tunele dulje od 500 m na autocestama i državnim cestama.

(2) Minimalnim sigurnosnim zahtjevima za tunele iz stavka 1. ovoga članka mora se osigurati sprečavanje kritičnih događaja koji mogu imati za posljedicu ugrožavanje ljudskih života, okoliša i tunnelske instalacije, te pružanje zaštite u slučaju nesreća.

(3) U smislu ovoga Zakona »hitne službe« su sve službe javne ili privatne ili službe koje čine sastavni dio zaposlenika u tunelima, koji posreduju u slučaju nesreće, a što uključuje i policijske službenike, vatrogasne postrojbe i spasilačke službe.

(4) Ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove i ministrom nadležnim za graditeljstvo donosi propis o minimalnim sigurnosnim zahtjevima za tunele od faze planiranja do građenja i eksploatacije.

Zadaje subjekata koji upravljaju tunelom

Članak 45.b

(1) Hrvatskim autocestama d.o.o., Hrvatskim cestama d.o.o. i korisniku koncesije, daje se javna ovlast za upravljanje tunelima i uspostavu svih sigurnosnih parametara u tunelima kao i za poduzimanje svih neophodnih radnji za zadovoljavanje minimalnih sigurnosnih zahtjeva za tunele.

(2) Za tunele koji se nalaze na području dviju država članica Europske unije, svaka država mora ustrojiti po jedno odgovorno tijelo iz stavka 1. ovoga članka, a mogu imenovati i zajedničko odgovorno tijelo.

(3) Ako su ustrojena dva različita tijela, odluke svakog od njih donesene u interesu sigurnosti upravljanja tunelom moraju se donositi uz prethodnu suglasnost drugog tijela.

(4) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije ovlaštteni su u svakom trenutku zabraniti uključujući i potpuno zatvaranje tunela ili ograničiti promet u tunelu ako nisu zadovoljeni sigurnosni zahtjevi za odvijanje prometa, uz obvezno utvrđivanje uvjeta pod kojima se promet može ponovno uspostaviti, odnosno tunel otvoriti.

(5) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije dužni su:

- redovito ispitivati i provoditi i inspekciju tunela te uspostavljati odgovarajuće sigurnosne zahtjeve,
- donositi organizacijske i radne sheme uključujući i planove za slučaj opasnosti, obuku i opremanje hitnih službi,
- određivati postupke za trenutačno zatvaranje tunela u slučaju opasnosti,
- provoditi potrebne mjere za smanjenje rizika,
- u slučaju potrebe naložiti analizu rizika neovisnom tijelu koji utječu na sigurnost, vrstu prometa, duljinu i geometriju tunela, te predviđeni broj prolazaka teretnih vozila dnevno,
- sadržaj i rezultate analize rizika uključiti u sigurnosnu dokumentaciju koja se dostavlja Ministarstvu.

(6) Odgovorna tijela osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna su za svaki veći izvanredni slučaj ili nesreću koja se dogodi u tunelu sačiniti Izvješće o izvanrednom slučaju, koje se prosljeđuje službeniku za sigurnost iz članka 45.c ovoga Zakona te hitnim službama najkasnije u roku od jednog mjeseca od događaja koji je predmet Izvješća.

(7) Nakon sastavljanja istražnog izvješća i analize okolnosti izvanrednog slučaja ili nesreće iz stavka 6. ovoga članka ili zaključaka koji se mogu iz njega izvesti, odgovorna tijela osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna su izvješća i analize proslijediti službeniku za sigurnost i hitnim službama najkasnije u roku od jednog mjeseca od dana zaprimanja.

(8) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije dužni su podnositi izvješća Vladi o požarima u tunelima i o nesrećama koje utječu na sigurnost prometa.

(9) Vlada dostavlja izvješća iz stavka 8. ovoga članka Europskoj komisiji.

(10) Vlada obavještava Europsku komisiju da Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije, sukladno javnim ovlastima obavljaju zadaće propisane ovim člankom.

Službenik za sigurnost u tunelu

Članak 45.c

(1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije dužni su za svaki tunel uz prethodnu suglasnost ministra, imenovati jednog službenika za sigurnost koji će koordinirati sve preventivne i zaštitne mjere kako bi se osigurala maksimalna sigurnost svih sudionika u prometu i radnog osoblja tunela.

(2) Službenik za sigurnost može biti imenovan iz redova osoblja tunela ili hitnih službi, mora biti nezavisan po svim pitanjima cestovne sigurnosti tunela i po tim pitanjima ne smije biti podložan nalogima poslodavca.

(3) Službenik za sigurnost može obavljati svoje zadaće i funkcije u više tunela na jednom području.

(4) Službenik za sigurnost dužan je:

- osigurati koordinaciju s hitnim službama i sudjelovati u pripremi shema djelovanja;
- sudjelovati u planiranju, provođenju i procjeni djelovanja u slučajevima opasnosti;
- sudjelovati u određivanju sigurnosnih shema te specifikacije građevinskih postrojenja, opreme i djelovanja, što se odnosi i na nove tunele i na preinake postojećih;
- provjeravati obučenosť zaposlenika u tunelima i hitnim službama te sudjelovati u organiziranju vježbi koje se održavaju u redovitim vremenskim razmacima;

- davati mišljenja o stavljanju u promet građevinskog ustroja, opreme i pogona tunela;
- provjeravati da se građevna konstrukcija i oprema održava i popravlja;
- sudjelovati u ocjeni svakoga većeg izvanrednog slučaja, nesreće ili izvanrednih okolnosti.

Izvanredni slučaj ili nesreća

Članak 45.d

Svaki veći izvanredni slučaj ili nesreća koja se dogodi u tunelu mora biti predmetom Izvješća o izvanrednom slučaju koje sastavljaju Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i korisnik koncesije. Izvješće zajedno sa zaključcima mora se proslijediti službeniku za sigurnost, ministrima iz članka 45.a ovoga Zakona, nadležnim inspekcijskim službama i hitnim službama u roku od najviše mjesec dana.

Članak 45.e

(1) Nadležne inspekcijske službe dužne su sukladno propisu iz svog djelokruga rada, odredbama ovoga Zakona i propisu iz članka 45.a stavka 2. ovoga Zakona provoditi inspekcijski nadzor minimalnih sigurnosnih zahtjeva za tunele, te donositi mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

(2) Inspekcijske službe iz stavka 1. ovoga članka moraju posjedovati visoku razinu stručnosti te moraju biti funkcionalno neovisne rukovoditelji tunela.

(3) Subjekti koji upravljaju tunelom iz članka 45.b ovoga Zakona dužni su provjeravati provođenje inspekcijskog nadzora nadležnih inspekcija radi utvrđivanja ispunjavaju li tuneli uvjete propisane odredbama ovoga Zakona, najmanje svakih šest godina.

(4) Ukoliko se inspekcijskim nadzorom iz stavka 3. ovoga članka utvrdi da tunel ne udovoljava odredbama ovoga Zakona, nadležna inspekcija o tome će obavijestiti rukovoditelja tunela i službenika za sigurnost te naložiti donošenje mjera za povećanje sigurnosti tunela.

(5) Subjekti koji upravljaju tunelom iz članka 45.b ovoga Zakona nakon inspekcijskog nalaza i utvrđenih mjera iz stavka 4. ovoga članka propisat će uvjete za nastavak rada tunela ili za ponovno otvaranje tunela koji će se primjenjivati dok se ne provedu mjere za otklanjanje nedostataka kao i sva daljnja ograničenja.«

Članak 13.

U članku 54. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Zagrebu, upravlja autocestama, gradi ih, rekonstruira i održava, osim onih autocesta kojima upravlja koncesionar sukladno odredbama ovoga Zakona.«

U stavku 3. podstavku 2. riječ: »osim« zamjenjuje se riječima: »uključujući poslove«.

Članak 14.

U članku 55. stavku 3. podstavku 2. iza riječi: »javnih cesta« dodaju se riječi: »osim autocesta te«, a riječi: »projektiranja s istražnim radovima te izrade stručne podloge za lokacijsku dozvolu za autoceste« brišu se.

U stavku 3. podstavku 10. riječ: »banke« zamjenjuje se riječju: »baze«.

Članak 15.

U članku 62. točka 5) mijenja se i glasi:

»5) korisnička naknada«.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

»(2) Za uporabu istog dijela javne ceste ne može se za bilo koju kategoriju vozila istodobno naplaćivati naknada iz stavka 1. točke 2. i točke 5. ovoga članka, osim za uporabu pojedinačnih objekata (most, tunel, vijadukt i sl.).«

Članak 16.

U članku 63. stavku 4. brojka: »5« briše se.

Iza stavka 5. dodaju se stavci 6. i 7. koji glase:

»(6) Korisnička naknada može se uvesti za korištenje mreže javnih cesta ili dijela mreže javnih cesta za motorna i priključna vozila namijenjena isključivo za prijevoz tereta čija ukupna masa prelazi 3,5 tone.

(7) Odluku o uvođenju i visini korisničke naknade donosi Vlada.«

Članak 17.

U članku 63.a stavku 1. riječi: »u svom vlasništvu« zamjenjuju se riječima: »koji ima u svom vlasništvu, odnosno koristi ga na temelju ugovora o leasingu«.

Članak 18.

U članku 65. stavku 1. podstavku 1. ispred riječi: »mreže« dodaje se riječ: »veličine«.

Članak 19.

U članku 66. stavak 5. briše se.

Dosadašnji stavci 6. i 7. postaju stavci 5. i 6.

Članak 20.

U članku 75. stavku 1. iza točke 4. dodaje se nova točka 5. koja glasi:

»5. ako postavi reklame protivno odredbi članka 42. ovoga Zakona.«

Dosadašnja točka 5. postaje točka 6.

Članak 21.

U članku 75.a iza riječi: »vlasnik« dodaju se riječi: »odnosno korisnik leasinga«.

Članak 22.

U članku 76. stavak 3. briše se.

Članak 23.

Obvezuje se ministar da propise za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom donese u roku od tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 24.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 6.a, 6.b, 45.a, 45.b, 45.c, 45.d i 45.e koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 340-01/08-01/03

Zagreb, 5. prosinca 2008.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga
sabora
Luka Bebić,
v. r.